

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: Fosilna goriva u drugom obliku': Nikako povećati stopu recikliranja plastike, stagnira ispod 10 posto

Datum objave članka: 21.04.2025.

Poveznica na izvor (medij/portal): <https://noplanetb.tportal.hr/fosilna-goriva-u-drugom-obliku-nikako-povecati-stopu-recikliranja-plastike-stagnira-ispod-10-posto/>

Ime i prezime studenta: Lena Okretič

Ime i prezime mentora: Izv. prof. dr. sc. Dario Maradin

1. Kratki opis članka

Članak sa portala No Planet B, to jest sa Tportal-a, naglašava da globalne stope recikliranja plastike i dalje stagniraju ispod 10 posto. Proizvodnja plastike se povećava te predstavlja hitan globalni ekološki izazov, dok se većina plastike i dalje proizvodi iz sirovina temeljenih na fosilnim gorivima. Samo 9 posto od 437 milijuna tona nove plastike proizvedene 2022. godine dolazi iz recikliranih materijala. U SAD-u, najvećem potrošaču plastike po glavi stanovnika, stopa recikliranja iznosi samo 5 posto. Iako se više plastike spaljuje, odlagališta i dalje čine glavno odredište plastičnog otpada, s udjelom od oko 40 posto. U Europi se bilježi 38 posto spaljivanja, što se povezuje s fokusom na energetske obnovu iz otpada. Svake godine tek 38 milijuna od 75 milijuna tona razvrstane plastike doista bude reciklirano. Zbog nižih cijena djevičanske plastike u usporedbi s recikliranom, ulaganja u recikliranje ostaju ekonomski neisplativa te dodatno usporavaju napredak.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere
1	Globalne stope recikliranja plastike su ispod 10 posto.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
2	Proizvodnja plastike je u eksplozirala, stvarajući 'hitni globalni ekološki izazov', prema istraživačima sa Sveučilišta Tsinghua u Kini.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.

"Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

3	Velika većina plastike izrađena je od djevičanske smole koristeći sirovine temeljene na fosilnim gorivima, što kompromitira globalne napore za ublažavanje klimatskih promjena.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
4	Otkrili su da je samo 9 posto od 437 milijuna tona nove plastike proizvedene te godine došlo od recikliranih materijala.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
5	Globalna stopa recikliranja ostala je stagnirajući, odražavajući mali napredak u odnosu na prethodne godine.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
6	SAD je najveći potrošač plastike po glavi stanovnika – ima jednu od najnižih stopa recikliranja u svijetu sa samo 5 posto ponovne uporabe.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
7	Iako stopa recikliranja ostaje na 9 posto, došlo je do pomaka u odlaganju otpada od odlagališta do spaljivanja.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
8	Odlagališta su i dalje glavno odredište plastičnog otpada, 40 posto, no taj udio posljednjih godina opada, dok je spaljivanje poraslo na 34 posto.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
9	Japan, Kina i EU imaju među najvišim stopama spaljivanja plastičnog otpada, što iznosi 70 posto, 60 posto odnosno 38 posto. U slučaju Europe, to se pripisuje fokusu kontinenta na energetska obnova i inicijative za pretvaranje otpada u energiju.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
10	Samo 38 milijuna tona od 75 milijuna tona plastike koja se svake godine razvrsta i sakupi završi u recikliranju.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.
11	S ekonomskog gledišta, obrada s djevičanskom plastikom često može biti jeftinija od reciklirane plastike, uglavnom zbog fluktuirajućih cijena nafte. To obeshrabruje ulaganja u infrastrukturu i tehnologiju	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

	recikliranja, održavajući niske stope recikliranja.		
12	Otprilike 98 posto čiste plastike proizvedene diljem svijeta 2022. godine proizvedeno je iz sirovina na bazi fosilnih goriva, otkriva nova studija, uključujući 44 posto dobiveno iz ugljena, 40 posto iz nafte i 8 posto iz fosilnog plina.	Točno	Prema Euronews portalu te Ecowatch portalu, tvrdnja je točna.

3. Zaključak analize

Usporedbom tvrdnji iz članka objavljenog na portalu noplanetb.tportal.hr s podacima dostupnima na portalima Euronews-u i EcoWatch-u može se zaključiti da je članak vjerodostojan. Sve ključne tvrdnje o niskim stopama recikliranja plastike, rastu proizvodnje i snažnoj povezanosti plastike s fosilnim gorivima potvrđene su u tim neovisnim međunarodnim izvorima. Može se zaključiti da članak pruža relevantne, provjerene i pouzdane informacije o globalnom problemu upravljanja plastičnim otpadom.

4. Korišteni izvori

1. Euronews: <https://www.euronews.com/green/2025/04/14/fossil-fuels-in-another-form-plastic-recycling-rate-stagnates-at-under-10-report-finds>
2. Ecowatch: <https://www.ecowatch.com/global-plastic-recycling-rate.html>